

ZAKAZ REKLAMY LEKARZY WETERYNARII W POLSCE A PRAWO UNII EUROPEJSKIEJ. ANALIZA ZGODNOŚCI ZAKRESU REGULACJI KRAJOWYCH Z PRAWEM UNIJNYM

PIOTR F. PIESIEWICZ*

DOI: 10.26399/iusnovum.v20.1.2026.07/p.f.piesiewicz

STRESZCZENIE

Celem artykułu jest analiza zgodności polskich przepisów zakazujących reklamy lekarzy weterynarii z regulacjami prawa unijnego, w szczególności z dyrektywą 2006/123/WE dotyczącą usług na rynku wewnętrznym oraz dyrektywą 2000/31/WE w sprawie niektórych aspektów handlu elektronicznego. Szczególna uwaga poświęcona została wpływowi tej zgodności (lub jej braku) na postępowania dyscyplinarne wobec przedstawicieli zawodu. Z analizy wynika, że polskie regulacje, w tym art. 29 ustawy o zakładach leczniczych dla zwierząt oraz uchwała Nr 116/2008/IV Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej, naruszają unijną zasadę swobody przepływu usług, zwłaszcza prawo lekarzy weterynarii do korzystania z informacji handlowej. Niezgodność ta skutkuje koniecznością stosowania zasady pierwszeństwa prawa unijnego (*principle of primacy of EU law*), co oznacza, że w postępowaniach dyscyplinarnych sądy powinny uwzględnić unijne regulacje jako „ustawy względniejsze” (*more lenient laws*) w rozumieniu art. 4 § 1 k.k. Wnioski wskazują konieczność dostosowania polskich przepisów do standardów unijnych, aby zapewnić lekarzom weterynarii możliwość korzystania z dopuszczalnych form promocji w sposób zgodny z zasadami etyki zawodowej (*professional ethics*) oraz ochroną interesu publicznego (*public interest protection*).

Słowa kluczowe: reklama lekarzy weterynarii, informacja handlowa, zawody regulowane, prawo Unii Europejskiej, postępowania dyscyplinarne

* dr hab. profesor Uniwersytetu SWPS, Uniwersytet SWPS w Warszawie (Polska), e-mail: ppiesiewicz@swps.edu.pl, ORCID: 0000-0002-2736-5363

THE BAN ON VETERINARY SURGEONS' ADVERTISING
IN POLAND AND EUROPEAN UNION LAW: AN ANALYSIS
OF THE COMPLIANCE OF NATIONAL REGULATIONS WITH EU LAW

ABSTRACT

The purpose of this article is to analyse the compliance of Polish regulations prohibiting veterinary surgeons from advertising with EU law, particularly Directive 2006/123/EC on services in the internal market and Directive 2000/31/EC on certain aspects of electronic commerce. Particular attention is given to the impact of this compliance (or lack thereof) on disciplinary proceedings against members of the profession. The analysis indicates that Polish regulations, including Article 29 of the Act on Veterinary Facilities and Resolution No. 116/2008/IV of the National Veterinary Council, violate the EU principle of the free movement of services, specifically the right of veterinary surgeons to use commercial communications. This non-compliance necessitates the application of the principle of the primacy of EU law, meaning that disciplinary courts should consider EU regulations as 'more lenient laws' within the meaning of Article 4 § 1 of the Penal Code. The findings highlight the need to align Polish regulations with EU standards, ensuring that veterinary surgeons can use permissible forms of promotion in a manner consistent with professional ethics and the protection of the public interest.

Keywords: veterinary surgeons' advertising, commercial communication, regulated professions, European Union law, disciplinary proceedings

WSTĘP

Problematyka reklamy lekarzy weterynarii została uregulowana w art. 29 Ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o zakładach leczniczych dla zwierząt¹ (dalej jako: u.z.l.z.) oraz uchwale Nr 116/2008/IV Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej z dnia 12 grudnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad podawania do publicznej wiadomości informacji o zakresie i rodzajach świadczonych usług weterynaryjnych, godzinach otwarcia oraz adresie zakładu leczniczego dla zwierząt² (dalej jako: uchwała Nr 116/2008/IV). Przepisy te zabraniają reklamy, pozwalają jednocześnie na publikowanie informacji o świadczonych usługach, godzinach otwarcia i adresie zakładu, pod warunkiem, że nie mają one cech reklamy. Jednocześnie Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna została uprawniona do określania szczegółowych zasad udostępniania takich informacji. Przeprowadzone do tej pory badania wykazały rozbieżności pomiędzy polskim zakazem reklamy lekarzy weterynarii (art. 29 u.z.l.z. oraz uchwała 116/2008/IV) a regulacjami prawa unijnego, w szczególności z dyrektywą 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącą usług na rynku

¹ Dz.U. z 2019 r., poz. 24.

² Uchwała Nr 116/2008/IV Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej z dnia 12 grudnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad podawania do publicznej wiadomości informacji o zakresie i rodzajach świadczonych usług weterynaryjnych, godzinach otwarcia oraz adresie zakładu leczniczego dla zwierząt, https://vetpol.org.pl/wp-content/images/uchwaly/uchwaly_IV_kadencja/Uchwa%C5%82a_Nr_116_w_spr._szczeg%C3%B3lnych_zasad_podawania_do_publicznej_wiadomo%C5%9Bci_inf.o_zakresie_i_rodzajach%C5%9Bwiadczonych_us%C5%82ug_weter._godz._otwarcia_i_adresie_ZLZ.pdf (dostęp: 29.01.2025).

wewnętrznym (Dz. Urz. UE L z 2006 r., nr 376, s. 36), oraz dyrektywą 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) (Dz. Urz. UE L z 2000 r., nr 178, s. 1 z późn. zm.) (dalej odpowiednio: dyrektywa 2006/123/WE oraz dyrektywa 2000/31/WE)³.

Zgodnie z unijnym porządkiem prawnym, zawód lekarza weterynarii, jako zawód regulowany, powinien mieć możliwość posługiwania się informacjami handlowymi. Informacja handlowa w rozumieniu dyrektyw UE jest definiowana szeroko i obejmuje zarówno promocje pośrednią, taką jak reklama PR, jak i bezpośrednią, na przykład sprzedaż osobistą⁴. Obecne polskie przepisy, wprowadzając zakaz reklamy w tej profesji, stoją w sprzeczności z wymogami unijnymi, które nakazują zniesienie takich zakazów i umożliwienie korzystania z informacji handlowych w sposób zgodny z zasadami wykonywania danego zawodu regulowanego, w tym etyki zawodowej. Oznacza to potrzebę dostosowania polskiego prawa do europejskich standardów, tak aby regulacje z jednej strony odpowiadały współczesnym wymogom unijnym, a z drugiej respektowały szczególny charakter i zasady etyki zawodów zaufania publicznego. Natomiast problem badawczy będący przedmiotem tych rozważań odnosi się do zakresu zgodności polskich przepisów zakazujących reklamy lekarzy weterynarii z regulacjami prawa unijnego, w szczególności dyrektywą 2006/123/WE oraz dyrektywą 2000/31/WE. Z kolei celem badania jest określenie stopnia tej zgodności oraz analiza jej wpływu na stosowanie przepisów prawa polskiego i unijnego w postępowaniach dyscyplinarnych. Kwestie dotyczące wpływu braku zgodności przepisów prawa unijnego z prawem krajowym na przebieg postępowania dyscyplinarnego odnoszącego się do zawodów regulowanych nie były do tej pory szerzej omawiane w literaturze⁵. Tak sformułowany problem badawczy doprowadził do

³ P. Piesiewicz, *Prohibition of Advertising by Veterinary Surgeons in the Light of EU Legal Regulations*, złożony do: *Studia Iuridica* (tekst w trakcie recenzji wydawniczej).

⁴ Wyrok TS z 5.04.2011 r., C-119/09, *Société Fiduciaire Nationale d'Expertise Comptable przeciwko Ministre du Budget, des Comptes Publics et de la Fonction Publique*, ZOTSiS 2011, nr 4, poz. 1-2551; wyrok TS z 4.05.2017 r., C-339/15, *Postępowanie karne przeciwko Lucowi Vanderborchtowi*, ZOTSiS 2017, nr 5, poz. 1-335; P.F. Piesiewicz, *Prawne i etyczne aspekty reklamy adwokackiej*, Warszawa 2021, s. 251–255; *Zielona Księga w sprawie gier hazardowych oferowanych w Internecie w obrębie rynku wewnętrznego*, SEK (2011) 321 wersja ostateczna, s. 3, [http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/com/com_com\(2011\)0128_/com_com\(2011\)0128_pl.pdf](http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/com/com_com(2011)0128_/com_com(2011)0128_pl.pdf) (dostęp: 14.11.2024); *Commercial Communications in the Internal Market. Green Paper from the Commission*, COM (96) 192 final, 8 kwietnia 1996, https://europa.eu/documents/comm/green_papers/pdf/com96_192_1_en.pdf (dostęp: 14.11.2024); *Press Release details*, https://europa.eu/rapid/press-release_IP-96-396_en.html, gdzie wskazano, że pojęcie *Commercial Communications* zawiera w sobie „advertising, direct marketing, sponsorship, sales promotion and public relations”; D. Lubasz, *Informacja handlowa*, w: *Handel elektroniczny. Bariery prawne*, Warszawa 2013, LEX; D. Lubasz, W. Chomiczewski, *Komentarz do art. 2 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną*, w: *Świadczenie usług drogą elektroniczną oraz dostęp warunkowy. Komentarz do ustaw*, Warszawa 2011, LEX; X. Konarski, *Komentarz do ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną*, Warszawa 2004, s. 54–55; M. Świerczyński, *Komentarz art. 2, w: Ustawa o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Komentarz*, Warszawa 2009, LEX; P. Litwiński, *Zasady posługiwania się informacją handlową*, w: *Prawo Internetu*, Warszawa 2007, LEX; A. Frań-Adamek, *Komentarz do art. 2, w: Świadczenie usług drogą elektroniczną. Komentarz*, Warszawa 2012, LEX.

⁵ J. Nowak-Kubiak, *Ustawa o działalności leczniczej. Komentarz do art. 14*, Warszawa 2012, Legalis; F. Grzegorzczak, w: *Ustawa o działalności leczniczej. Komentarz*, red. M. Dulińska, T. Głęb,

postawienia hipotezy, że w wypadku sprzeczności przepisów krajowych z prawem unijnym sądy dyscyplinarne powinny stosować przepisy dyrektyw 2000/31/WE i 2006/123/WE. Co więcej, w sytuacji wykazania takiej sprzeczności dyrektywy te powinny być traktowane w postępowaniach dyscyplinarnych lekarzy weterynarii jako „ustawy względniejsze” w rozumieniu art. 4 § 1 k.k., co oznacza, że mogą one bezpośrednio wpływać na wynik tych postępowań. Mając na uwadze postawioną hipotezę badawczą, konieczne było udzielenie odpowiedzi na wiele pytań. Przede wszystkim istotne jest, jak należy rozumieć zniesienie wszelkich całkowitych zakazów dotyczących korzystania przez lekarzy weterynarii z informacji handlowych w świetle prawa unijnego. Kolejne ważne zagadnienie to ustalenie, czy przepisy krajowe, takie jak art. 29 u.z.l.z. oraz uchwała Nr 116/2008/IV, są sprzeczne z art. 8 dyrektywy 2000/31/WE oraz art. 24 dyrektywy 2006/123/WE, a jeśli tak, to w jakim zakresie. Ponadto konieczne jest przeanalizowanie, czy w przypadku, gdy prawo unijne znosi zakaz posługiwania się przez lekarzy weterynarii informacją handlową (reklama), przepisy unijne mają pierwszeństwo przed prawem krajowym.

M. Potoczny, T. Rytlewski, U. Walasek-Walczak, F. Grzegorzczak, Warszawa 2013, art. 14, <https://sip.lex.pl/#/commentary/587537960/335400/grzegorzczak-filip-red-ustawa-o-dzialalnoscileczniczej-komentarz?pit=2023-04-06&cm=URELATIONS> (dostęp: 20.11.2024); T. Rek, w: *Ustawa o działalności leczniczej. Komentarz*, wyd. III, red. M. Dercz, T. Rek, Warszawa 2019, art. 14, <https://sip.lex.pl/#/commentary/587319041/586293/dercz-maciej-rek-tomasz-ustawa-o-dzialalnoscileczniczej-komentarz-wyd-iii?pit=2023-04-06&cm=URELATIONS> (dostęp: 20.11.2024); M. Paszkowska, *Prawne ograniczenia reklamy świadczeniodawców rynku usług medycznych*, ABC, <https://sip.lex.pl/#/publication/469861290> (dostęp: 20.11.2024); M. Barańska, *Kontrowersje wokół wizerunku lekarza w reklamie – podejście normatywne*, „Marketing i Rynek” 2019, nr 4, s. 42–43; S. Ostrowska, *Kształtowanie wizerunku podmiotu działalności leczniczej*, „Studia Ekonomiczne” 2014, nr 185, s. 142–150; I. Ozimek, J. Szlachciuk, A. Bobola, *Reklama wybranych dóbr i usług w świetle regulacji prawnych i kodeksu etyki reklamy*, „Studia Ekonomiczne” 2017, nr 330, s. 162–172; P. Piesiewicz, *Zmiany w zakresie regulacji podawania do publicznej wiadomości informacji o zakresie i rodzajach udzielanych świadczeń zdrowotnych*, w: *Zdrowie: problem medyczny, prawny, polityczny*, red. T. Gardocka, T. Maksymiuk, J. Skrzypczak, Warszawa–Poznań 2012, s. 297–305; E. Zielińska, *Ogłaszanie i reklamowanie się lekarzy*, „Prawo i Medycyna” 2000, nr 6–7, s. 105–123; C.P. Kłak, *Reklama w ustawie o działalności leczniczej*, „Prawo i Medycyna” 2017, nr 3, s. 8–22; idem, *Informacja o zakresie i rodzajach udzielanych świadczeń zdrowotnych a reklama w świetle ustawy o działalności leczniczej*, w: *Prawo wobec problemów społecznych. Księga Jubileuszowa Profesor Leonory Zielińskiej*, red. B. Namysłowska-Gabrysiak, K. Syroka-Marczewska, A. Walczak-Żochowska, Warszawa 2016; M. El-Hagin, *Dyrektywa 2005/29/WE o nieuczciwych praktykach handlowych w świetle najnowszego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – część I*, „Studia Prawnicze” 2021, nr 1 (223), s. 123–169; P.F. Piesiewicz, *Problematyka zakazu reklamowania się podmiotów leczniczych oraz lekarzy w świetle Kodeksu Etyki Lekarskiej, prawa krajowego oraz prawa unijnego*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace z Prawa Własności Intelektualnej” 2019, nr 3, s. 122–144; idem, *Prawne i etyczne aspekty reklamy adwokackiej*, Warszawa 2021; P.F. Piesiewicz, W. Płowiec, *Reklama lekarzy po zmianach Kodeksu etyki lekarskiej z 2024 roku z perspektywy prawa Unii Europejskiej*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 2024, nr 86 (3), s. 35–55, <https://doi.org/10.14746/rpeis.2024.86.3.03> (dostęp: 20.11.2024).

ZNIESIENIE WSZELKICH I CAŁKOWITYCH ZAKAZÓW DOTYCZĄCYCH KORZYSTANIA PRZEZ LEKARZY WETERYNARII Z INFORMACJI HANDLOWYCH

Artykuł 8 dyrektywy 2000/31/WE nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia, aby przedstawiciele zawodów regulowanych, w tym lekarze weterynarii, mogli korzystać z informacji handlowych. Z kolei art. 24 ust. 1 dyrektywy 2006/123/WE zobowiązuje państwa członkowskie do zniesienia wszelkich całkowitych zakazów dotyczących informacji handlowych dostarczanych przez przedstawicieli tych zawodów. Istota obu przepisów jest podobna – chodzi o umożliwienie przedstawicielom zawodów regulowanych korzystania z informacji handlowych, tj. promowania pośrednio lub bezpośrednio towarów, usług lub wizerunku. Jednakże pojęcia „używanie” w art. 8 2000/31/WE i „zniesienie wszelkich całkowitych zakazów” w art. 24 2006/123/WE akcentują różne aspekty. „Używanie” odnosi się do prawa przedstawicieli zawodów regulowanych do aktywnego posługiwania się informacją handlową w celu promowania swoich usług. Natomiast „zniesienie wszelkich całkowitych zakazów” podkreśla potrzebę usunięcia barier, które ograniczałyby dostęp do tych informacji, co daje prawo do ich swobodnego wykorzystywania. W praktyce oba przepisy mają ten sam cel, tj. zagwarantowanie przedstawicielom zawodów regulowanych możliwości korzystania z informacji handlowych w ramach świadczenia usług społeczeństwu informacyjnego. Aby państwa członkowskie mogły to zapewnić, muszą znieść wszelkie przepisy krajowe, które całkowicie zakazują stosowania informacji handlowych przez te grupy zawodowe, w tym lekarzy weterynarii i wprowadzić przepisy, które wyraźnie zezwalają na używanie informacji handlowych z ewentualnymi ograniczeniami odpowiadającymi szczególnemu charakterowi zawodu lekarza weterynarii⁶. Zgodnie z orzeczeniem Trybunału z celu art. 24, jak i z kontekstu, w jaki się on wpisuje wynika, że zamiarem prawodawcy unijnego było nie tylko zniesienie stosowania całkowitych zakazów dotyczących informacji handlowych dla członków zawodów regulowanych w jakiegokolwiek formie, lecz również zniesienie zakazu wykorzystywania jednej lub kilku form informacji handlowej w rozumieniu art. 4 pkt 12 dyrektywy 2006/123/WE, w szczególności takich jak reklama, marketing bezpośredni lub sponsorowanie⁷. Ze względu na przykłady zawarte w motywie 100 wskazanej dyrektywy za całkowite zakazy wykluczone przez art. 24 ust. 1 owej dyrektywy uznają zasady dotyczące wykonywania zawodu, zakazujące dostarczania w jednym lub kilku środkach przekazu informacji dotyczących usługodawcy lub jego działalności⁸. Podobny pogląd wyraził TSUE w wyroku dotyczącym art. 8 dyrektywy 2000/31/WE, wskazując, że dyrektywę 2000/31/WE należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie przepisom krajowym,

⁶ Przyjęcie przepisów musi być zgodne z procedurą, o której mowa w rozdziale 6a u.z.u.k.z.p.c.U.E., zatytułowanym „Zapewnianie proporcjonalności, uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru przepisów regulacyjnych i wymogów dotyczących świadczenia usług transgranicznych”.

⁷ Wyrok TS z 5.04.2011 r., C-119/09, *Société Fiduciaire Nationale d'Expertise Comptable przeciwko Ministre du Budget, des Comptes Publics et de la Fonction Publique*, ZOTSiS 2011, nr 4, poz. I-2551.

⁸ Ibidem.

które ustanawiają ogólny i całkowity zakaz wszelkiej reklamy w zakresie, w jakim zakazują one wszelkiej formy informacji handlowych przekazywanych drogą elektroniczną, w tym również poprzez stronę internetową⁹. Ograniczenia odnoszące się do posługiwania przez przedstawicieli zawodów regulowanych informacjami handlowymi mogą dotyczyć wyłącznie treści informacji handlowych (zob. motyw 100 dyrektywy 2006/123/WE) i zostać wprowadzone zgodnie z procedurą określoną w rozdziale 6a w Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej¹⁰ (dalej: u.z.u.k.z.p.c.U.E.) zatytułowanym: „Zapewnianie proporcjonalności, uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru przepisów regulacyjnych i wymogów dotyczących świadczenia usług transgranicznych”¹¹.

SPRZECZNOŚĆ ART. 26 U.Z.L.Z. ORAZ UCHWAŁY NR 116/2008/IV Z ART. 8 DYREKTYWY 2000/31/WE I ART. 24 DYREKTYWY 2006/123/WE

Zgodnie z art. 29 ust. 1 u.z.l.z.: „Zakład leczniczy dla zwierząt może podawać do wiadomości publicznej informacje o zakresie i rodzajach świadczonych usług weterynaryjnych, godzinach otwarcia zakładu leczniczego dla zwierząt oraz adresie zakładu leczniczego dla zwierząt. Forma i treść tych informacji nie mogą nosić cech reklamy”. Z kolei w ust. 2 tego artykułu czytamy, że: „Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna określa, w drodze uchwały, szczegółowe zasady podawania do publicznej wiadomości informacji, o których mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę zakres świadczonych przez zakłady lecznicze dla zwierząt usług weterynaryjnych”. Szczegółowe zasady podawania do publicznej wiadomości informacji, o których mowa w art. 29 ust. 1 u.z.l.z., są przedmiotem regulacji uchwały Nr 116/2008/IV. Uchwała ta określa formę i treść informacji o zakresie i rodzaju świadczonych usług weterynaryjnych, godzinach otwarcia oraz adresie zakładu leczniczego dla zwierząt, definiując je jako „informację publiczną” i precyzując dokładnie, jakie są to dane. Jednocześnie, zgodnie z § 3, „Informacja publiczna nie może: 1) nosić cech reklamy; 2) zawierać informacji cenowych”.

Z analizy art. 29 u.z.l.z. oraz uchwały Nr 116/2008/IV można wyprowadzić wniosek, że pewne formy promocji są dozwolone. Po pierwsze, wynika to z faktu, że zakres upoważnienia ustawowego dla Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej obejmuje wyłącznie kwestie związane z podawaniem do publicznej wiadomości

⁹ Wyrok TS z 4.05.2017 r., C-339/15, *Postępowanie karne przeciwko Lucowi Vanderborchtowi*, ZOTSiS 2017, nr 5, poz. I-335.

¹⁰ Dz.U. z 2023 r., poz. 334.

¹¹ Na marginesie należy zaznaczyć, że Polska oficjalnie przystąpiła do Unii Europejskiej w 2004 roku, a więc już w okresie obowiązywania dyrektywy 2000/31/WE. Z kolei dyrektywa 2006/123/WE powinna była zostać transponowana do dnia 28 grudnia 2009 r. (art. 44). Oznacza to, że w zakresie krajowego zakazu posługiwania się informacją handlową (reklamą) online zakazy te nie obowiązują od przystąpienia Polski do wspólnoty, natomiast w pozostałym zakresie od 28 grudnia 2009 r.

informacji o zakresie i rodzajach świadczonych usług weterynaryjnych, godzinach otwarcia zakładu leczniczego dla zwierząt oraz adresie zakładu leczniczego dla zwierząt. Oznacza to, że tylko informacje, które trafiają do publicznej wiadomości, nie mogą mieć cech przekazu promocyjnego (reklamowego). Po drugie, z brzmienia art. 29 u.z.l.z. oraz uchwały Nr 116/2008/IV wynika, że przepisy te nie zakazują wszelkiej działalności promocyjnej, lecz jedynie takiej, która ma charakter publiczny i stanowi reklamę w rozumieniu tych przepisów. Inne formy promocji, takie jak kontakt bezpośredni czy działania o charakterze informacyjnym, które nie są skierowane do szerokiego kręgu odbiorców, nie podlegają tym ograniczeniom. Przekaz promocyjny w formie akwizycji może być uznany za taki, który nie jest sprzeczny z art. 29 i uchwałą Nr 116/2008/IV.

Jednakże nadal pozostaje aktualne pytanie, czy ograniczona możliwość promowania się lekarzy weterynarii pozostaje w zgodzie z rozwiązaniami art. 8 dyrektywy 2000/31/WE i art. 24 dyrektywy 2006/123/WE. Odpowiedź na tak zadane pytanie jest negatywna. Zasygnalizowany problem należy wyklądać w świetle motywu 100 dyrektywy 2006/123/WE. Wskazuje on, że:

Niezbędne jest zaprzestanie stosowania całkowitych zakazów dotyczących informacji handlowych dostarczanych przez przedstawicieli zawodów regulowanych, nie poprzez usuwanie zakazów dotyczących treści informacji handlowej, lecz przez zniesienie tych zakazów, które generalnie zakazują korzystania przez przedstawicieli danego zawodu z jednej lub więcej form przekazywania informacji handlowych, jak np. zakaz wszelkiej reklamy w jednym lub kilku rodzajach mediów. W odniesieniu do treści i metod przekazywania informacji handlowych, niezbędne jest zachęcanie przedstawicieli wolnych zawodów do sporządzania – zgodnie z prawem wspólnotowym – kodeksów postępowania na poziomie wspólnotowym.

W konsekwencji postanowienia dyrektyw, wykładane zgodnie z motywem 100, zobowiązują do zniesienia wszelkich zakazów dotyczących możliwości posługiwania się przez lekarzy weterynarii informacjami handlowymi. Oznacza to, że nie można wprowadzać ograniczeń, które uniemożliwiają przedstawicielom tych zawodów korzystanie z określonych form komunikacji, takich jak np. reklama w konkretnych mediach. Jednakże motyw ten nie sprzeciwia się zakazom dotyczącym konkretnych treści komunikacji komercyjnej, zwłaszcza gdy są one uzasadnione ochroną interesu publicznego (art. 8 dyrektywy 2000/31/WE i art. 24 ust. 2 dyrektywy 2006/123/WE). Z tych samych powodów przepis art. 7 Kodeksu Etyki Lekarza Weterynarii¹², zgodnie z którym „lekarz weterynarii nie używa i nie zezwala na używanie swojego nazwiska i tytułu zawodowego do reklamowania towarów i usług”, także jest niezgodny z przepisami prawa unijnego w zakresie, w którym zakazuje posługiwania się przez lekarza weterynarii swoim nazwiskiem i tytułem zawodowym do promowania swoich usług. Przepis ten uniemożliwia *de facto* możliwość akwizycji. Należy dodać, że odwołując się do motywu 100 dyrektywy 2006/123/WE, w jednym

¹² Uchwała Nr 3/2008/VII Nadzwyczajnego VII Krajowego Zjazdu Lekarzy Weterynarii z dnia 26 stycznia 2008 r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Lekarza Weterynarii wraz z załącznikiem – *Kodeks Etyki Lekarza Weterynarii*, <https://vetpol.org.pl/wp-content/uploads/2023/09/Kodeks-etyki-lekarza-weterynarii.pdf> (dostęp: 29.01.2025).

ze swoich orzeczeń TSUE wskazał, iż państwa członkowskie nie mogą stosować zasad dotyczących wykonywania zawodu, które zakazują dostarczania informacji o usługodawcy lub jego działalności w jednym lub kilku środkach przekazu. Takie zakazy, jak całkowite wykluczenie reklamy np. w mediach internetowych, prasie czy telewizji, są niezgodne z zasadą swobody przepływu usług. Stanowisko Trybunału w odniesieniu do zakazów postępowania się informacją handlową jasno wskazuje, że przepisy krajowe wprowadzające całkowite zakazy dotyczące informacji handlowych są niezgodne z prawem unijnym. TSUE podkreśla, że celem tego przepisu jest zapewnienie członkom zawodów regulowanych (np. lekarzom weterynarii) prawa do korzystania z różnych form informacji handlowych. Oznacza to, że krajowe regulacje zakazujące reklamy lub innych form promocji są sprzeczne z prawem unijnym¹³.

ZASADA PIERWSZEŃSTWA PRAWA UE A ZNIESIENIE WSZELKICH CAŁKOWITYCH ZAKAZÓW DOTYCZĄCYCH INFORMACJI HANDLOWYCH

Zasada pierwszeństwa prawa Unii Europejskiej, określana także mianem „prymatu” lub „zwierzchnictwa” prawa unijnego, opiera się na koncepcji zakładającej, że w przypadku konfliktu określonego aspektu prawa Unii Europejskiej oraz krajowego systemu prawnego jednego z jej państw członkowskich, prawo unijne ma charakter nadrzędny. W przeciwnym razie państwa członkowskie mogłyby dopuścić do sytuacji, w której ich prawo krajowe byłoby nadrzędne wobec pierwotnego lub wtórnego prawa UE, co spowodowałoby, że realizacja polityki UE stałaby się niewykonalna¹⁴. Z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE wynika, że pierwszeństwo prawa UE ma zastosowanie do wszystkich aktów krajowych. W sytuacjach, w których prawo wspólnotowe ma pierwszeństwo przed prawem krajowym, przepisy prawa krajowego nie są automatycznie znoszone ani unieważniane. W rezultacie stosowne organy oraz sądy krajowe muszą konsekwentnie odmawiać stosowania tych przepisów tak długo, jak obowiązują nadrzędne w stosunku do nich przepisy wspólnotowe¹⁵. Nie ulega wątpliwości, że sądy dys-

¹³ Wyrok TS z 5.04.2011 r., C-119/09, *Société Fiduciaire Nationale d'Expertise Comptable przeciwko Ministre du Budget, des Comptes Publics et de la Fonction Publique*, ZOTSiS 2011, nr 4, poz. I-2551.

¹⁴ J. Lindeboom, *Why EU Law Claims Supremacy*, „Oxford Journal of Legal Studies” 2018, vol. 38, s. 328–356, <https://doi.org/10.1093/ojls/gqy008>; P. Eleftheriadis, *The Primacy of EU Law: Interpretive, not Structural*, „European Papers” 2023, vol. 8, no. 3, s. 1255–1291, <https://doi.org/10.15166/2499-8249/717>.

¹⁵ Wyrok TS z 15.07.1964 r., 6/64, *Flaminio Costa przeciwko ENEL*, ECR 1964, nr 585; wyrok TS z 17.12.1970 r., 11/70, *Internationale Handelsgesellschaft mbH przeciwko Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel*, LEX nr 139317; wyrok TS z 9.03.1978 r., 106/77, *Amministrazione delle Finanze dello Stato przeciwko Simmenthal S.p.A.*, ECR 1978, nr 3, poz. 629; wyrok TS z 22.10.1998 r., C-10/97, *Ministero delle Finanze przeciwko IN.CO.GE.'90 SRL i inni*, ECR 1998, nr 10B, poz. I-6307; wyrok TS z 19.06.1990 r., C-213/89, *The Queen przeciwko Secretary of State for Transport, ex parte: Factortame Ltd i inni*, ECR 1990, nr 6, poz. I-2433; wyrok TS z 13.11.1990 r., C-106/89, *Marleasing SA przeciwko La Comercial Internacional de Alimentacion SA*, ECR 1990, nr 10, poz. I-4135;

cyplinarne samorządu lekarzy weterynarii, w zakresie, w jakim są zobowiązane do stosowania prawa UE, spełniają kryteria sądu krajowego dotyczące: ustawowej podstawy ich utworzenia, stałego charakteru, obligatoryjnego charakteru jurysdykcji oraz stosowania przez sąd przepisów prawa¹⁶. Analizując art. 8 dyrektywy 2000/31/WE i art. 24 dyrektywy 2006/123/WE w świetle zasady pierwszeństwa prawa unijnego, należy pamiętać, że w związku z sprzecznością między przepisami prawa krajowego, tj. art. 26 u.z.l.z. oraz uchwałą Nr 116/2008/IV, a wspomnianymi przepisami prawa UE (zob. pkt 2.5.), pierwszeństwo mają przepisy prawa UE.

ZAKRES POJĘCIA „USTAWA” W ROZUMIENIU ART. 4 § 1 K.K. A AKTY PRAWA POCHODNEGO UNII EUROPEJSKIEJ

Zgodnie z art. 62 ust. 2 u.z.l.w. w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej stosuje się odpowiednio przepisy rozdziałów I–III i art. 53 k.k. Z kolei w rozdziale I k.k., zatytułowanym „Zasady odpowiedzialności karnej”, znajduje się przepis art. 4 regulujący zasady intertemporalne stosowania ustawy karnej. W myśl § 1 tego artykułu: „jeżeli w czasie orzekania obowiązują ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawy”. W związku z tym analizy wymaga to, czy pojęcie „ustawa” w art. 4 § 1 k.k. odnosi się do aktów prawa pochodnego Unii Europejskiej (dyrektywy, rozporządzenia). Należy podkreślić, że problem ten związany z zasadą pierwszeństwa prawa UE.

Akty prawne Unii wymieniono w art. 288 TFUE. Są nimi: rozporządzenia, dyrektywy, decyzje, zalecenia i opinie. Instytucje Unii mogą przyjmować te akty prawne tylko wtedy, gdy są do tego uprawnione na mocy postanowień Traktatów. Zasada przyznania, wyznaczająca granice kompetencji Unii, została wyraźnie zapisana w art. 5 ust. 1 TUE. Choć tradycyjnie przyjmowano, że w ramach pierwszego filaru UE nie regulowano bezpośrednio zagadnień prawa karnego, takie twierdzenie, choć częściowo słuszne, nie wyklucza jednak możliwości pośredniego wpływu Unii na ustawodawstwa karne państw członkowskich, np. poprzez zmianę regulacji pierwotnie normujących dane stosunki społeczne, które znajdują swoje odbicie w prawie karnym. Przykładem mogą być zmiany w zakresie prawa gospodarczego, które mają odzwierciedlenie w prawie karnym. Państwa członkowskie często są zobligowane do harmonizacji swojego prawa zgodnie z dyrektywami UE, co może prowadzić do zmian w ustawodawstwie karnym. Mogą być także zmuszone do

wyrok TS z 19.11.2019 r., C-585/18, *A. K. przeciwko Krajowa Rada Sądownictwa oraz CP i DO przeciwko Sąd Najwyższy*, LEX nr 2741129.

¹⁶ Problem możliwości zakwalifikowania sądu dyscyplinarnego samorządu zawodu zaufania publicznego jako sądu krajowego w rozumieniu przepisów prawa UE został rozstrzygnięty w wyroku TS z 13.01.2022 r., C-55/20, *Postępowanie zainicjowane przez Ministra Sprawiedliwości*, LEX nr 3285833. W sprawie tej, odnoszącej się do sądu dyscyplinarnego adwokatury polskiej, TS bezpośrednio wskazał, że spełnia on kryteria sądu krajowego w rozumieniu przepisów prawa UE.

bezpośredniego stosowania prawa wtórnego w postaci rozporządzeń. Warto podkreślić, że art. 4 § 1 k.k. nie odnosi się wyłącznie do ustawy karnej, co wskazuje na konieczność szerokiej interpretacji pojęcia ustawy¹⁷. Zgodnie z dominującym orzecznictwem dotyczącym art. 4 § 1 k.k. pojęcie „ustawy” powinno być rozumiane szeroko. W orzecznictwie słusznie zaznaczono, że ten przepis odnosi się do całego stanu prawnego, który w sensie materialnoprawnym determinuje sytuację prawnokarną sprawcy¹⁸. W konsekwencji, w literaturze przedmiotu nie kwestionuje się poglądu, że rozporządzenia lub dyrektywy UE mogą wpływać na zakres odpowiedzialności karnej sprawcy i muszą być oceniane przez pryzmat przepisu art. 4 § 1 k.k.¹⁹ Wynika to m.in. z obowiązku państw członkowskich „nieutrudniania bezpośredniej skuteczności koniecznej w odniesieniu do rozporządzeń i innych reguł prawa Wspólnoty”. Orzecznictwo TSUE wskazuje ponadto, że niedozwolone jest stosowanie jakichkolwiek zabiegów, które ukryłyby unijną naturę jakiejś reguły prawnej²⁰. W konsekwencji akty wtórne prawa europejskiego (rozporządzenia i dyrektywy) mogą być uznane za „ustawę” w rozumieniu art. 4 § 1 k.k. Wykładnia taka znajduje oparcie zarówno w literaturze prawniczej, jak i w orzecznictwie. Ponadto taka interpretacja znajduje oparcie w zasadzie pierwszeństwa prawa UE.

Porównując te regulacje z art. 29 ust. 1 i 2 u.z.l.z. w zw. z § 3 uchwały Nr 116/2008/IV, gdzie określono zakaz reklamy, należy stwierdzić, że dyrektywy UE w określonych przypadkach mogą okazać się względniejsze dla sprawcy w rozumieniu art. 4 § 1 k.k., albowiem art. 8 dyrektywy 2000/31/WE i art. 24 dyrektywy 2006/123/WE usuwają ustanowiony w prawie krajowym zakaz reklamy lekarzy weterynarii. W praktyce oznacza to, że sąd dyscyplinarny, orzekający w sprawie obwinionego lekarza weterynarii, powinien stosować, zgodnie z art. 4 § 1 k.k., art. 8 dyrektywy 2000/31/WE i art. 24 dyrektywy 2006/123/WE jako „ustawy” względniejsze. Sąd dyscyplinarny zatem, stosując art. 4 § 1 k.k. i opierając się na zasadzie pierwszeństwa prawa unijnego, powinien pominąć przepisy krajowe sprzeczne z dyrektywami UE i orzekać na ich podstawie, co prowadzi do uniewinnienia lekarza weterynarii obwinionego o naruszenie zakazu reklamy.

¹⁷ S. Żółtek, w: *Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz. Art. 4*, wyd. 5, red. M. Królikowski, R. Zawłocki, Warszawa 2021, Legalis.

¹⁸ Wyrok SN z 1.07.2004 r., II KO 1/04, LEX nr 121666; wyrok SN z 4.07.2001 r., V KKN 346/99, LEX nr 51679; wyrok SN z 12.05.2021 r., II KK 47/21, LEX nr 3289295.

¹⁹ S. Żółtek, w: *Kodeks karny. Część ogólna...*, red. M. Królikowski, R. Zawłocki; T. Sroka, w: *Odpowiedzialność publicznoprawna. System Prawa Medycznego. Tom 6*, red. A. Barczak-Oplustil, T. Sroka, komentarz do art. 4 kk, Warszawa 2023, Legalis; J. Lachowski, w: *Kodeks karny. Komentarz*, wyd. IV, red. V. Konarska-Wrzošek, Warszawa 2023, LEX.

²⁰ Wyrok TS z 10.10.1973 r., C-34/73, *Fratelli Variola S.p.A.*, EU:C:1973:101; zob. także orzeczenie Trybunału z 21.12.2011 r., C-316/10, *Danske Soineproducenter*, EU:C:2011:863, a także wyrok Trybunału z 14.10.2004 r., C-113/02, *Komisja przeciwko Niderlandom*, EU:C:2004:616; A. Nowak-Far, *Podstawowe zasady stosowania prawa unijnego przez administrację publiczną*, w: *Prawo administracyjne*, red. J. Jagielski, M. Wierzbowski, Warszawa 2022, LEX.

WYMOGI PROCEDURALNE DOTYCZĄCE PRZYJĘCIA PRZEPISÓW REGULACYJNYCH W ZAKRESIE INFORMACJI HANDLOWEJ

Państwa członkowskie mogą wprowadzić pewne ograniczenia związane z postępowaniem się informacją handlową przez zawody regulowane. Zasady postępowania się informacją handlową powinny być zgodne z wymogami dotyczącymi niezależności, godności, uczciwości zawodowej oraz tajemnicy zawodowej, a także dostosowane do specyfiki każdego zawodu, zgodnie z prawem wspólnotowym. Jednocześnie zasady dotyczące wykonywania zawodu w odniesieniu do informacji handlowych muszą być niedyskryminacyjne, uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym i proporcjonalne (art. 24 ust. 2 dyrektywy 2006/123/WE). W związku z tym ich przyjęcie musi być poprzedzone procedurą określoną w rozdziale 6a. u.z.u.k.z.p.c.U.E., zatytułowanym: „Zapewnianie proporcjonalności, uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru przepisów regulacyjnych i wymogów dotyczących świadczenia usług transgranicznych”. Zasada proporcjonalności, wywodząca się z art. 5 ust. 4 Traktatu o Unii Europejskiej, wymaga, aby działania podejmowane przez instytucje UE oraz państwa członkowskie były odpowiednie do osiągnięcia zamierzonego celu i nie wykraczały poza to, co jest konieczne do jego realizacji. W praktyce oznacza to, że środki ograniczające prawa jednostek muszą być adekwatne do celu i nie mogą być bardziej restrykcyjne niż to konieczne (art. 50b u.z.u.k.z.p.c.U.E.)²¹. Ograniczenia swobód rynku wewnętrznego, w tym postępowania się informacją handlową, mogą być uzasadnione, jeśli służą ochronie ważnych interesów publicznych, takich jak zdrowie publiczne, ochrona konsumentów, porządek publiczny czy ochrona środowiska lub zwierząt itp.²² W razie konieczności zapewnienia zgodności z zasadą niedyskryminacji, ograniczenia wprowadzone przepisami krajowymi nie mogą dyskryminować weterynarzy z innych państw członkowskich UE (art. 50d u.z.u.k.z.p.c.U.E.)²³. Aby uznać, że przepisy regulacyjne dotyczące informacji handlowej lekarzy weterynarii są zgodne z zasadami proporcjonalności, uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru, o którym mowa w art. 24 ust. 2 dyrektywy 2006/123/WE, w myśl art. 50f ust. 1 i 2 u.z.u.k.z.p.c.U.E., należy spełnić dwa główne wymogi: 1) przedstawić szczegółowe

²¹ Zob. także wyrok TS z 30.11.1995 r., C-55/94, *Reinhard Gebhard przeciwko Consiglio dell'Ordine degli Avvocati e Procuratori di Milano*, ECR 1995, nr 11, poz. I-4165; wyrok TS z 13.04.2000 r., C-292/97, *Postępowanie wszczęte przez Kjell Karlsson i innych*, ECR 2000, nr 4, poz. I-2737.

²² Wyrok TS z 30.11.1995 r., C-55/94, *Reinhard Gebhard przeciwko Consiglio dell'Ordine degli Avvocati e Procuratori di Milano*, ECR 1995, nr 11, poz. I-4165; wyrok TS z 30.01.2018 r., C-360/15, *College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Amersfoort przeciwko X BV oraz Visser Vastgoed Beleggingen BV przeciwko Raad van de Gemeente Appingedam*, ZOTSiSPI 2018, nr 1, poz. I-44; wyrok TS z 12.12.2013 r., C-292/12, *Ragn-Sells AS przeciwko Sillanmäe Linnavalitsus*, ZOTSiS 2013, nr 12, poz. I-820; wyrok TS z 13.04.2000 r., C-292/97, *Postępowanie wszczęte przez Kjell Karlsson i innych*, ECR 2000, nr 4, poz. I-2737; wyrok TS z 27.02.2018 r., C-64/16, *Associação Sindical dos Juízes Portugueses przeciwko Tribunal de Contas*, ZOTSiSPI 2018, nr 2, poz. II-395; wyrok TS z 29.05.2018 r., C-426/16, *Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen VZW i in. przeciwko Vlaams Gewest*, ZOTSiSPI 2018, nr 5, poz. I-335; wyrok TS z 29.07.2024 r., C-436/22, *Asociación para la Conseroación y Estudio del Lobo Ibérico (ASCEL) przeciwko Administración de la Comunidad de Castilla y León*, LEX nr 3740794.

²³ Zob. wyrok TS z 19.01.2010 r., C-555/07, *Küçükdeveci przeciwko Swedex GmbH & Co. KG*, LEX nr 550851.

uzasadnienie zgodności z zasadami w uzasadnieniu projektu aktu prawnego (lub w załączniku do oceny skutków regulacji) w sposób umożliwiający weryfikację tej zgodności, poparte danymi jakościowymi i w miarę możliwości danymi ilościowymi; oraz 2) przeprowadzić obowiązkowe konsultacje projektu aktu prawnego zawierającego te przepisy. Bez spełnienia wymogów procedury określonej w rozdziale 6a u.z.u.k.z.p.c.U.E. przepisy dotyczące informacji handlowej (reklamy) nie mogą być uznane za zgodne z zasadami proporcjonalności, uzasadnionego oraz niedyskryminującego charakteru. Należy podkreślić, że ostatnio zarówno samorząd adwokacki, jak i samorząd radcowski, po przejściu wspomnianej procedury, przyjęły odpowiednie przepisy dotyczące możliwości reklamowania się przez te zawody prawnicze²⁴. Samo środowisko lekarzy weterynarii podkreśla potrzebę nowelizacji przepisów²⁵.

PODSUMOWANIE

Zarówno art. 29 u.z.l.z., jak i uchwała Nr 116/2008/IV naruszają unijną zasadę swobodnego przepływu usług oraz prawo do korzystania z informacji handlowej przez przedstawicieli zawodów regulowanych. Przepisy te ograniczają możliwość promowania działalności weterynaryjnej, dopuszczając jedynie podawanie do publicznej wiadomości ściśle określonych informacji, takich jak adres placówki, godziny otwarcia oraz zakres usług. Jak wykazano, źródłem sprzeczności są: art. 8 dyrektywy 2000/31/WE oraz art. 24 dyrektywy 2006/123/WE, które wprost zobowiązują państwa członkowskie do zapewnienia, aby przedstawiciele zawodów regulowanych mogli korzystać z informacji handlowych. Prawo unijne nie tylko uznaje możliwość reklamy jako integralną część działalności usługowej, ale także wymaga eliminacji wszelkich całkowitych zakazów jej stosowania. Z kolei polskie regulacje, poprzez całkowite wykluczenie reklamy lekarzy weterynarii, naruszają te postanowienia i tworzą sytuację, w której krajowe ograniczenia pozostają w sprzeczności z nadrzędnym prawem UE. Sprzeczność ta ma daleko idące konsekwencje, zwłaszcza w zakresie postępowań dyscyplinarnych. W świetle zasady pierwszeństwa prawa UE polskie przepisy, które zakazują lekarzom weterynarii stosowania reklamy, nie powinny być stosowane, jeśli pozostają w sprzeczności z unijnymi regulacjami. W praktyce oznacza to, że sądy dyscyplinarne powinny uwzględnić przepisy dyrektyw 2006/123/WE i 2000/31/WE jako „ustawy względniejsze” w rozumieniu art. 4 § 1 k.k., co może prowadzić do uniewinnienia lekarzy weterynarii oskarżonych

²⁴ NRA zniosła całkowite zakazy korzystania z informacji handlowych przez adwokatów, <https://www.adwokatura.pl/z-zycia-nra/nra-zniosla-calkowite-zakazy-korzystania-z-informacji-handlowych-przez-adwokatow/> (dostęp: 29.01.2025); *Zmiany w Kodeksie Etyki Adwokackiej w zakresie reklamy – pełna dokumentacja*, <https://www.adwokatura.pl/z-zycia-nra/zmiany-w-kodeksie-etyki-adwokackiej-w-zakresie-reklamy-pelna-dokumentacja/> (dostęp: 29.01.2025).

²⁵ D. Pawicka-Stefanko, *Materiały na XXI Okręgowy Zjazd Sprawozdawczy Lekarzy Wet. DIL-Wet. Sprawozdanie Prezesa z działalności Rady DIL-Wet. VII kadencji za rok 2018*, „Biuletyn DIL-Wet.” 2019, t. 29, nr 1 (113), s. 7, http://www.dilwet.pl/images/Biuletyn_2019_1kw_kolor.pdf (dostęp: 29.01.2025); A. Zalesińska, *Interpretacje zapisów Kodeksu Etyki Lekarza Weterynarii (tezy)*, „Biuletyn DIL-Wet.” 2019, t. 29, nr 1 (113), s. 58, http://www.dilwet.pl/images/Biuletyn_2019_1kw_kolor.pdf (dostęp: 29.01.2025).

o naruszenie zakazu reklamy. Zgodnie z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości UE zakazy reklamy nie mogą obejmować wszystkich form informacji handlowej, zwłaszcza gdy ograniczenia te nie są proporcjonalne i nie wynikają z nadrzędnych interesów publicznych, takich jak ochrona zdrowia czy etyka zawodowa. Ostatecznie, analiza wykazała, że obowiązujące w Polsce regulacje nie spełniają standardów prawa unijnego i wymagają dostosowania do przepisów UE. Całkowity zakaz reklamy lekarzy weterynarii, który wynika z polskich przepisów, powinien zostać zastąpiony regulacjami umożliwiającymi stosowanie reklamy w sposób zgodny z zasadami etyki zawodowej.

BIBLIOGRAFIA

- Barańska M., *Kontrowersje wokół wizerunku lekarza w reklamie – podejście normatywne*, „Marketing i Rynek” 2019, nr 4.
- Dercz M., Rek T., w: M. Dercz, T. Rek, *Ustawa o działalności leczniczej. Komentarz*, wyd. III, Warszawa 2019, art. 14, <https://sip.lex.pl/#/commentary/587319041/586293/dercz-maciej-rek-tomasz-ustawa-o-dzialalnosci-leczniczej-komentarz-wyd-iii?pit=2023-04-06&cm=URELATIONS>.
- El-Hagin M., *Dyrektywa 2005/29/WE o nieuczciwych praktykach handlowych w świetle najnowszego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – część I*, „Studia Prawnicze” 2021, nr 1 (223).
- Eleftheriadis P., *The Primacy of EU Law: Interpretive, not Structural*, „European Papers” 2023, vol. 8, no. 3, doi:10.15166/2499-8249/717.
- Frań-Adamek A., *Komentarz do art. 2, w: Świadczenie usług drogą elektroniczną. Komentarz*, Warszawa 2012, LEX.
- Grzegorzczak F., w: *Ustawa o działalności leczniczej. Komentarz*, red. M. Dulińska, T. Głąb, M. Potoczny, T. Rytlewski, U. Walasek-Walczak, F. Grzegorzczak, Warszawa 2013, art. 14, <https://sip.lex.pl/#/commentary/587537960/335400/grzegorzczak-filip-red-ustawa-o-dzialalnosci-leczniczej-komentarz?pit=2023-04-06&cm=URELATIONS>.
- Helios J., Jedlecka W., *Lekarz weterynarii jako zawód zaufania publicznego*, „Życie Weterynaryjne” 2022, nr 97 (10).
- Kłak C.P., *Informacja o zakresie i rodzajach udzielanych świadczeń zdrowotnych a reklama w świetle ustawy o działalności leczniczej*, w: *Prawo wobec problemów społecznych. Księga Jubileuszowa Profesor Eleonory Zielińskiej*, red. B. Namysłowska-Gabrysiak, K. Syroka-Marczewska, A. Walczak-Żochowska, Warszawa 2016.
- Kłak C.P., *Reklama w ustawie o działalności leczniczej*, „Prawo i Medycyna” 2017, nr 3.
- Konarski X., *Komentarz do ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną*, Warszawa 2004.
- Krasnowolski A., *Zawody zaufania publicznego, zawody regulowane oraz wolne zawody. Geneza, funkcjonowanie i aktualne problemy*, Opracowanie tematyczne OT-625, Kancelaria Senatu Biuro Analiz i Dokumentacji, listopad 2013, https://www.senat.gov.pl/gfx/senat/pl/senatopracowania/56/plik/ot-625_.pdf.
- Lachowski J., w: *Kodeks karny. Komentarz*, wyd. IV, red. V. Konarska-Wrżosek, Warszawa 2023, LEX.
- Lindeboom J., *Why EU Law Claims Supremacy*, „Oxford Journal of Legal Studies” 2018, vol. 38, <https://doi.org/10.1093/ojls/gqy008>.
- Litwiński P., *Zasady postępowania się informacją handlową*, w: *Prawo Internetu*, Warszawa 2007, LEX.

- Lubasz D., *Informacja handlowa*, w: *Handel elektroniczny. Bariery prawne*, Warszawa 2013, LEX.
- Lubasz D., Chomiczewski W., *Komentarz do art. 2 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną*, w: *Świadczenie usług drogą elektroniczną oraz dostęp warunkowy. Komentarz do ustaw*, Warszawa 2011, LEX.
- Malinowska T., *Zawód lekarza weterynarii – zawód wolny, regulowany czy zaufania publicznego?*, „*Życie Weterynaryjne*” 2019, nr 94 (11).
- Nowak-Far A., *Podstawowe zasady stosowania prawa unijnego przez administrację publiczną*, w: *Prawo administracyjne*, red. J. Jagielski, M. Wierzbowski, Warszawa 2022, LEX.
- Nowak-Kubiak J., *Ustawa o działalności leczniczej. Komentarz do art. 14*, Warszawa 2012, Legalis.
- Ostrowska S., *Kształtowanie wizerunku podmiotu działalności leczniczej*, „*Studia Ekonomiczne*” 2014, nr 185.
- Ozimek I., Szlachciuk J., Bobola A., *Reklama wybranych dóbr i usług w świetle regulacji prawnych i kodeksu etyki reklamy*, „*Studia Ekonomiczne*” 2017, nr 330.
- Paszkowska M., *Prawne ograniczenia reklamy świadczeniodawców rynku usług medycznych*, ABC. <https://sip.lex.pl/#/publication/469861290> (dostęp: 7.04.2023).
- Pawicka-Stefanko D., *Materiały na XXI Okręgowy Zjazd Sprawozdawczy Lekarzy Wet. DIL-Wet., Sprawozdanie Prezesa z działalności Rady DIL-Wet. VII kadencji za rok 2018*, „*Biuletyn DIL-Wet.*” 2019, t. 29, nr 1 (113), http://www.dilwet.pl/images/Biuletyn_2019_1kw_kolor.pdf.
- Piesiewicz P.F., *Problematyka zakazu reklamowania się podmiotów leczniczych oraz lekarzy w świetle Kodeksu Etyki Lekarskiej, prawa krajowego oraz prawa unijnego*, „*Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace z Prawa Własności Intelektualnej*” 2019, nr 3.
- Piesiewicz P.F., *Prawne i etyczne aspekty reklamy adwokackiej*, Warszawa 2021.
- Piesiewicz P.F., *Prohibition of Advertising by Veterinary Surgeons in the Light of EU Legal Regulations*, złożony do: *Studia Iuridica* (tekst w trakcie recenzji wydawniczej).
- Piesiewicz P.F., Płowiec W., *Reklama lekarzy po zmianach Kodeksu etyki lekarskiej z 2024 roku z perspektywy prawa Unii Europejskiej*, „*Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny*” 2024, nr 86 (3), <https://doi.org/10.14746/rpeis.2024.86.3.03>.
- Piesiewicz P.F., *Zmiany w zakresie regulacji podawania do publicznej wiadomości informacji o zakresie i rodzajach udzielanych świadczeń zdrowotnych*, w: *Zdrowie: problem medyczny, prawny, polityczny*, red. T. Gardocka, T. Maksymiuk, J. Skrzypczak, Warszawa–Poznań 2012.
- Sroka T., w: *Od odpowiedzialność publicznoprawna. System Prawa Medycznego. Tom 6*, red. A. Barczak-Oplustil, T. Sroka, komentarz do art. 4 k.k., Warszawa 2023, Legalis.
- Zielińska E., *Ogłaszanie i reklamowanie się lekarzy*, „*Prawo i Medycyna*” 2000, nr 6–7.
- Zalesińska A., *Interpretacje zapisów Kodeksu Etyki Lekarza Weterynarii (tezy)*, „*Biuletyn DIL-Wet.*” 2019, t. 29, nr 1 (113), http://www.dilwet.pl/images/Biuletyn_2019_1kw_kolor.pdf.
- Żółtek S., w: *Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz. Art. 4*, wyd. 5, red. M. Królikowski, R. Zawłocki, Warszawa 2021, Legalis.

Cytuj jako:

Piesiewicz P.F., *Zakaz reklamy lekarzy weterynarii w Polsce a prawo Unii Europejskiej. Analiza zgodności zakresu regulacji krajowych z prawem unijnym*, „*Ius Novum*” 2026, nr 1(20), s. 133–146.
DOI: 10.26399/iusnovum.v20.1.2026.07/p.f.piesiewicz